

ЗМІСТ

Передмова.....	7
Глава 1. 外国人对中国的误解	
Стереотипи про Китай.....	11
Всі китайці схожі один на одного 在外国人的眼里中国人长得都一样.....	13
У Китаї дешево життя, і основна частина населення мало заробляє 中国生活消费水平不高.....	14
Всі китайці досконало володіють східними єдиноборствами 所有的中国人都擅长武术.....	18
Китайці їдять різноманітних тварин і навіть комах 中国人吃一些野生动物，其中包括一些昆虫类.....	20
Китайці обожають бренди і розкіш 中国人热衷购买奢侈品.....	21
У Китаї не дозволено мати більше однієї дитини в сім'ї: одна сім'я одна дитина 独生子女政策.....	22
Доступ до Інтернету в Китаї обмежений 在中国限制访问国外网站.....	24
中国造, або Made in China — це завжди неякісні товари.....	26
У Китаї надають перевагу народженню хлопчика 重男轻女.....	28
У Китаї всі худорляві 中国人的体型大多很瘦.....	30
Всі китайці невибагливі в побуті 中国人对生活的要求没有特别高的标准.....	31
У Китаї всюди занадто багато людей і завжди черги 中国哪都人太多了.....	33
Глава 2. 中国人的思维特点	
Особливості китайського менталітету.....	35
Скромність 谦虚.....	37
Колективне мислення, залежність від думки суспільства 中国人更具有集体主义和宗族观念.....	39

Обличчя	
面子.....	40
Сімейні цінності	
家庭和睦的重要性.....	45
Гастроцентрична культура	
饮食文化是人际关系沟通的纽带.....	47
Обожнювання дитини в сім'ї	
宠爱子女.....	48
Непряма мова, або Крива китайської думки	
婉转表达.....	49
Ієрархія, продиктована конфуціанством	
儒教社会的等级分层.....	53
Китайці вважають, що весь світ живе	
за китайськими законами	
很多中国人认为整个世界的规律跟中国是一样的.....	58
Життя в своїй коробці, або Відсутність	
особистого простору	
中国人不注重私人空间.....	59
Цікавість по відношенню до іноземця	
中国人对外国人产生很大的兴趣.....	60
Зв'язки	
关系.....	62
Оптимізм	
乐观主义.....	64
Ініціатива не завжди сприймається с прихильністю	
不欢迎主动性.....	65
Фінансова грамотність та економічна жилка	
经济头脑.....	66
Важливе значення дружби в китайській свідомості	
友谊的重要性.....	67
Last, but not least — патріотизм	
爱国主义.....	68

Глава 3. 人际关系

Міжособистісні відносини.....	71
Знайомство і перше враження.....	73
Туризм.....	73
Бізнес.....	78
Навчання.....	87
Відносини на роботі.....	90

Дружнє спілкування.....	93
Стосунки із протилежною статтю.....	97
Спілкування із родичами.....	101
Ставлення до іноземців.....	105
Поводження з іноземними китайцями.....	111

Глава 4. 中文

Китайська мова	121
Історія ієрогліфів.....	123
Основні принципи устрою мови.....	126
Ієрогліфіка.....	126
Базові слова і вирази.....	132
Цікаві висловлювання.....	135
Слова англійською мовою, які мають несподіване значення у китайській мові.....	139

Глава 5. 中国互联网

Кинет – Chinet	143
Система соціальної довіри.....	144
Передісторія ССД.....	145
Що таке ССД?.....	147
Юридичні особи.....	150
Теперішній стан системи соціальної довіри.....	151
Збір інформації.....	153
Еквіваленти міжнародних Інтернет-платформ.....	154
Лідери думок у Китаї.....	168
Про етикет спілкування у «Вічати».....	175
Китайський Інтернет сленг 中国网络新词.....	179

Глава 6. 中餐和茶叶

Китайська кухня і чай	185
Види і класифікація китайської кухні.....	187
Китайський столовий етикет.....	193
Сервіровка столу.....	194
Традиційне розміщення за столом.....	195
Самовар.....	197
Заборонені страви китайської кухні.....	200
Китайський чай.....	201

Класифікація чаю.....	202
Види чаю.....	203
Значення температури води у заварюванні чаю.....	205
Глава 7. 审美观， 传统服装和打扮风格	
Китайські стандарти краси, стиль і мода.....	207
Стандарти чоловічої і жіночої краси в минулому.....	208
Жіночий стандарт краси — ніжка у формі лотоса.....	210
Стандарти чоловічої краси у давнину.....	213
Сучасні стандарти краси у жінок.....	214
Стандарти чоловічої краси в сучасному Китаї.....	219
Незвичайний китайський одяг і білизна кайданку.....	221
Китайський традиційний костюм.....	224
Китайський стиль в одязі.....	226
Рамки пристойності в одязі.....	231
Глава 8. 中国节日	
Китайські свята.....	233
Традиційні китайські свята.....	234
Історичні свята.....	252
Сучасні свята.....	252
Як відслідковувати китайські свята?.....	253
Післямова.....	255
Джерела.....	257
Китай, крізь віконця.....	265

ПЕРЕДМОВА

Я довго виношувала ідею написання книги про Китай. Мій досвід був дуже незвичайний. Оскільки Китай став першою країною, яку я відвідала за межами батьківщини, всі відчуття і враження виявилися свіжими і яскравими, не зіпсованими порівнянням з іншими країнами, крім своєї.

У 2010-му, коли я жила в Пекіні, у мене виникла ідея написати книгу-враження, щось на зразок «Мій Китай». Мені здавалося, що така історія буде цікавою і по-своєму привабливою для тих, хто тільки збирається відвідати цю країну і хотів би дізнатися її від людини, яка прожила там якийсь час в тісному сусідстві з місцевим населенням. Проблема полягала в тому, що мої щоденники, які я вела з 2008 року після переїзду до Китаю, були загублені, тому через кілька років уже складно відтворювати цілісність картини без тих свіжих перших вражень і спостережень.

Робота, невідкладні справи, а також термінові цілі трохи відволікли мене від моєї ідеї, але в 2015-му я до неї повернулася, оскільки почала регулярно писати короткі оповідання і вірші, публікуючи їх на своїй сторінці в «Фейсбуці». У той час мене більше цікавила жіноча любовна проза і самовираження як автора, а не великий завершений роман або книга. Я, так би мовити, промацувала ґрунт своїх можливостей і, повністю довіряючи своїй музі, дозволяла керувати ходом своїх думок і пальцями під час набору тексту на комп'ютері.

2016 і 2017 роки піднесли мені подарунок небувалої щедрості — переїзд в Катар дав мені можливість не працювати так багато і самій вибирати дуже цікаві проекти. Я повернулася до ідеї написання книги і склала план, почала проводити дослідження всіх тем, яких хотіла торкнутися. Найскладніше було звільнитися від рамок короткого тексту і мислити ширше — великим форматом і охопленням. На це пішло два роки. Згодом я, говорячи на нашому письменницькому сленгу, виписалася — вийшла на той рівень, коли можна писати практично без зупинки, поки пишеться і поки муза тримає тебе в напрузі.

Початковий варіант книги був дуже академічним: текст великоваговим, тематика більше охоплювала відносини між Китаєм і Україною, а сам зміст був сухим, стриманим і обмеженим, без ліричних відступів.

У 2018 році, написавши приблизно половину книги, я зрозуміла, що такий формат поховає її майбутнє, в кращому випадку вона буде збирати пил серед методичок університетських викладачів і нудних видань, які були написані як колаж зі 100–150 джерел з метою отримання наукового ступеня. Як ви розумієте, я не могла так вчинити зі своїм дітищем і вирішила перерозподілити пазли її змісту, прибравши деякі дуже вузькоспеціалізовані глави, такі як рекомендації перекладачеві китайської мови і главу про музичні інструменти. Я зрозуміла, що не варто прив'язуватися до жодної країни, прописуючи аналіз відносин Китаю з нею, як це було в первісному варіанті з Україною, а зробити книгу пізнавальною для читача з будь-якої країни світу.

Можливо, це вас здивує, але у Китаю зараз дуже теплі стосунки з ОАЕ. Він більше ніж яка-небудь інша країна активний в Африці, Латинській Америці, в країнах Європи, в США, Канаді та Австралії. Ця книга допоможе читачам дізнатися про Китай більше без фільтра політкоректних або не дуже ЗМІ, без упереджень, без непотрібних масок — це моя кінцева мета, моя місія — показати світу Китай справжнім.

*Ваша Антоніна Грунська-Гьокденіз з країни пісків,
скла, бетону і небаченої ніде в світі толерантності
до інших культур – ОАЕ*

ГЛАВА 1

外国人对中国 的误解 СТЕРЕОТИПИ ПРО КИТАЙ

Сучасний світ являє собою салат культур, менталітетів і традицій. Межі розмиті, ми стали набагато активніше подорожувати. Наші навіть базові ресурси — наявність смартфона, підключення до Інтернету і облікових записів в різних соціальних мережах — дозволяють нам бути в курсі останніх світових подій від Північного полюса до берегів Австралії, а на YouTube, в Instagram і на TikTok ми можемо спостерігати спосіб життя, смаки і навіть особливості менталітету людей всієї планети.

В умовах такого відкритого світу, як, мабуть, ніколи в історії, ми волею-неволею стикаємося з різними стереотипами про ті чи інші країни: німці — пунктуальні і надмірно ощадливі, росіяни — холодні і ходять під руку з ведмедями, англійці — манірні, а японці — церемонні і надмірно ввічливі. Один з подібних ярликів дістався і Китаю: люди неймовірно працьовиті, зроблено в Китаї — значить погано, всі китайці дуже багаті/бідні (потрібне підкреслити). Що ж з вищезазначеного відображає дійсність? Які насправді сучасні китайці? Чим вони живуть, до чого прагнуть і як влаштоване їхнє суспільство?

У цій главі я зібрала найпоширеніші стереотипи про китайців і по пунктах описала, що з цього правда, а що не більше ніж плід трафаретного мислення.

ВСІ КИТАЙЦІ СХОЖІ ОДИН НА ОДНОГО

在外国人的眼里中国人长得都一样

Досить цікавий, але, тим не менш, дуже поширений міф. А давайте-но подивимося на ситуацію з іншого боку. У мене в університеті була подруга — китаянка на ім'я Лю Цзюань. Коли вона описувала свої перші враження від відвідування України, то її дуже вразили особи з більш світлим кольором шкіри, кольорові очі, довгий ніс. Найдивовижніше для неї було те, що навіть у членів однієї сім'ї колір очей і волосся може відрізнятись. Незважаючи на таке кольорове розмаїття в кольоротипах, вона по секрету мені сказала, що спочатку ми всі для неї були на одне обличчя.

Звичайно, хтось може заперечити, що кожна нація має свої особливості. Наприклад, у китайців однаковий відтінок шкіри, карі очі і чорне волосся на відміну від європейців, проте риси обличчя у всіх різні. У своєму житті я жодного разу не зустрічала китайців, які були б дуже схожі один на одного. Це пов'язано з тим, що в Китаї 56 національностей. Так, 91,51 % становить національність Хань, інші 8,49 % — це 55 національних меншин¹, але навіть незважаючи на це, звикнувши до китайського кольоротипу, можна побачити цю різницю і чітко її розрізнити. Якщо ви часто буваєте в Азії, то з часом також навчитеся відрізнити всіх азіатів один від одного. Вам тільки знадобляться уважність і вправність. До того ж тут має значення не так фізична зовнішність, як стиль, тому що велика частина представників Далекого Сходу, будь то Китай, Таїланд, Корея або Японія, мають свій стиль в одязі. Навіть їх хода, мова тіла і жестикуляція відрізняються.